

Rehunerneen taloudellinen asema on haastava

Lauri Juntti, Pekka Pihamaa ja Anna-Maija Heikkilä, MTT

Rehunerneen viljely on Suomessa ollut varsin vähäistä. Alhainen hinta, korkeat viljelykustannukset ja viljelyyn liittyvät riskit ovat olleet esteinä herneenviljelyn yleistymiselle. Lisäksi muiden valkuaislähteiden, kuten soijan ja rypsin, suhteellisen helppo ja varma saatavuus ovat vähentäneet korvaavien valkuaislähteiden tarvetta.

Rehunerneen viljelyn muuttuvat kustannukset ovat varsin korkeat suhteessa saadun sadon arvoon. Korkeat kustannukset ja suuret vuosien väliset satovaihtelut tekevät herneenviljelyn riskin ja tuotan suhteesta epäedullisen verrattuna vaihtoehtoihin viljelykasveihin. Parhaimmillaan rehunerneen taloudellinen tulos on samaa luokkaa rehuviljojen kanssa, mutta heikoimmillaan tulos jää selvästi rehuviljoja heikommaksi.

Herneen siemen on kallista

Yksittäisistä, herneenviljelyn muuttuviin kustannuksiin laskettavista kustannuseristä suurin on siemenkustannus. Sertifioitua siementä tiheään kylvettäessä kustannusosuus voi olla jopa 70 %. Korkeasta siemenkustannuksesta johtuen sadon arvo voi joinakin vuosina jäädä muuttuvia kustannuksia vähäisemmäksi. Ostosiemenen korkea hinta on taloudellisessa mielessä yksi suurimmista herneenviljelyn laajenemista hidastavista tekijöistä, sillä herneentuotannon aloittavalla viljelijällä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin käyttää sertifioitua siementä.

Omaa siementä käytettäessä siemenkustannusta on mahdollista alentaa, jos tila pystyy tuottamaan riittävästi satoa suhteessa käytettyihin panoksiin ja omaksi siemeneksi tarkoitetun sadon käsittely ja kunnostus pystytään tekemään edullisesti. Itämiskykyisen siemenen tuottaminen on kuitenkin vaativaa, mikä voi rajoittaa oman siemenen tuotantoa ja käyttöä.

Ostoherne kilpailukykyinen rehuraaka-aine

Herne soveltuu biologisilta ominaisuuksiltaan kotieläinten ruokintaan. Nykyisellä hinnalla ostettuna se on lisäksi taloudellisesti kilpailukykyinen rehuraaka-aine, mutta hennettä ei ole kovin yleisesti saatavilla. Korkeiden tuotantokustannusten vuoksi rehunerneen viljely omaan

käyttöön ei nykyisellään ole kovin kilpailukykyistä ostovalkuaiseen verrattuna. Lyhyellä aikavälillä itse tuotetulla hernerehulla saavutetaan taloudellinen tulos, joka on lähellä kokonaan ostovalkuaiseen perustuvan ruokinnan taloudellista tulosta. Tarkasteluajanjaksoa pidennettäessä itse tuotetun hernerehun kilpailukyky suhteessa ostovalkuaiseen kuitenkin heikkenee, koska rehuntuotantoon kohdistuvien kustannuserien määrä kasvaa.

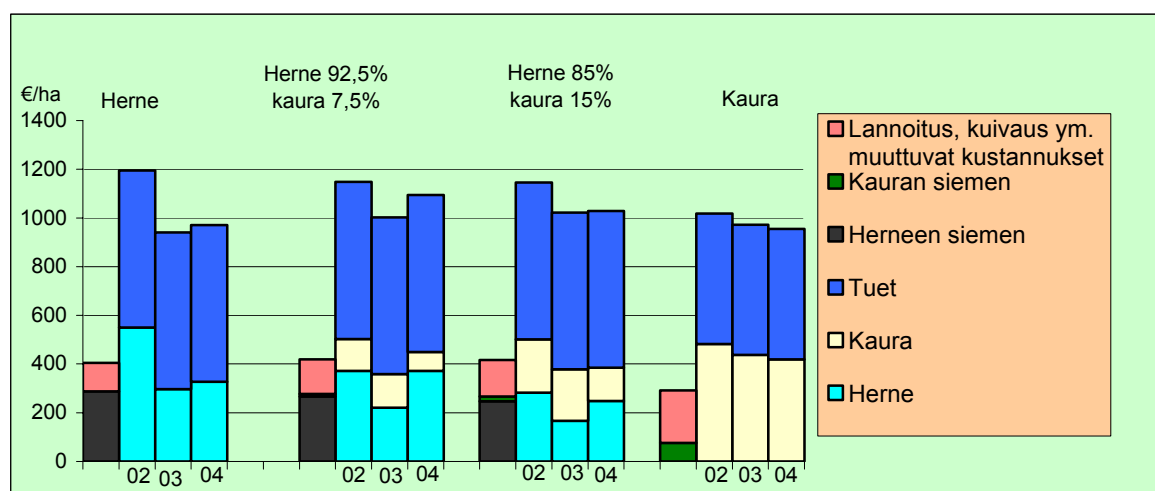
Ruokinnan ja viljelyn järjestäminen ovat kuitenkin hyvin riippuvaisia tilan olosuhteista, kuten tilalle sopivista viljelykasveista ja niiden tuottamista sadoista, joten eri ruokintavaihtoehtojen soveltuvuus ja edullisuus on ratkaistava tilakohtaisten laskelmien perusteella.

Miten herneenviljelyä voitaisiin laajentaa?

Herneenviljelyn laajentaminen edellyttää viljelyvarmuuden parantumista ja taloudellisten tekijöiden muuttumista tuotantoa suosivammiksi. Herneen taloudelliset ongelmat ovat tällä hetkellä kasaantuneet peltoviljelyyn, joten peltoviljelyn ongelmien ratkaiseminen on viljelyn yleistymiseksi ensisijaisen tärkeää.

Rehunerneen kilpailukyky ruokinnan raaka-aineena säilyisi, vaikka sen hinta hieman nousisikin. Markkinahinnan nousu kannustaisi lisäämään herneen viljelyä, jolloin rehunerneestä voisi tulla todellinen vaihtoehto teollisuuden käyttöön. Viljelyn laajeneminen edellyttää myös ratkaisuja korkeiden tuotantokustannusten alentamiseksi ja viljelyvarmuuden parantamiseksi viljelyteknisin keinoin. Esimerkiksi sopivan kylvötiheyden ja tukikasvien tarpeen määrittäminen erilaisissa olosuhteissa voisivat auttaa näiden ongelmien ratkaisussa.

Lisätietoja: lauri.juntti@mtt.fi
puh. (09) 5608 6270

Herneen, kauran ja näiden seosten tuotto- ja kustannusrakenteet vuosien 2002 - 2004 viljelykokeissa.

Yrjö Tuunanen/MTT:n arkisto)

Herneenviljelyn laajentaminen edellyttää viljelyvarmuuden parantumista ja taloudellisten tekijöiden muuttumista tuotantoa suosivammiksi. Myös peltoviljelyn ongelmien ratkaiseminen on viljelyn yleistymiseksi ensisijaisen tärkeää.